

Tjark Blokzijl

Historical *re-enactment* en de Amerikaanse Burgeroorlog (1861-1865)

Waarom zijn *re-enactors* geïnteresseerd in het uitbeelden van gebeurtenissen uit het verleden en wat trekt ze aan in het *American Civil War re-enactment*? Tjark Blokzijl zal door het schetsen van een cultuurhistorisch kader deze vraag beantwoorden. In de *casestudy*, waaruit blijkt dat goed historisch onderzoek nodig is voor een juiste weergave van het verleden, laat hij zien hoe het *re-enacten* van de Amerikaanse Burgeroorlog in zijn werk gaat.

Inleiding

Op 9 juni 1862 beschreef de zuidelijke soldaat E.J. Ellis uit Louisiana het harde soldatenleven in een brief aan zijn moeder:

*'This war has done me good in many ways – It has taught me patience and endurance & 'to labor & wait' It has learned me to be less particular in a great many things – when I see dirt in my victuals, I take it out and eat on – If I taste it, I swallow & eat on If my bed is hard & my head not high enough, I content myself with the idea that it might be worse & go to sleep I think I have seen the dark side of soldiering and although it is tolerably hard, yet there aint any use of calling it intolerable.'*¹

Het soldatenleven in het midden van de negentiende eeuw was inderdaad hard zoals Ellis hierboven beschreef; hard werken, lang wachten, een basis-dieet en een slechte nachtrust als gevolg van een hard bed of koude nachten. Nu ik zelf een klein aantal jaren meeloop als *American Civil War re-enactor* kan ik veel van de bovenstaande zaken onderschrijven.² Ook al bestaat een

1 B.I. Wiley, *The life of Johnny Reb. The common soldier of the Confederacy* (Baton Rouge LA en Londen 1996; 1e druk 1943) 130.

2 Zie Vereniging voor Militaire Living History (www.vmlh.nl) werkgroep Amerikaanse Burgeroorlog voor foto's en informatie.

re-enactment-weekend uit maximaal vier dagen, er zal toch hard gewerkt moeten worden, bijvoorbeeld door het verzamelen van veel hout voor het vuur. Midden in de nacht moet er twee uur wacht gelopen worden. Vier dagen wordt er geleefd op brood, appels, spek, bonen en maïs. De zuidelijke soldaten in Braxton Braggs, *Army of the Tennessee*, noemden hun nieuwe natie, de *Confederate States of America* (CSA), ook wel spottend *Corn, Salt and Apples*.³ Bovendien geeft slapen op stro in een tent zonder grondzeil meestal ook niet de beste nachtrust, om over de kou nog maar te zwijgen.

Als de omstandigheden zo slecht zijn waarom blijven we ons dan bezig houden met het *re-enactment*: het uitbeelden van deze gebeurtenissen? Uiteraard omdat *re-enactors* hier plezier aan beleven, maar zijn er misschien nog dieper liggende oorzaken? In dit artikel zal ik trachten antwoord te geven op de volgende twee vragen: Waarom doen mensen dit en wat trekt ze in het *American Civil War re-enactment* aan? Om deze vraag voldoende te kunnen beantwoorden zal ik nagaan in hoeverre een cultuurhistorisch kader verklaring kan bieden voor een fenomeen als *American Civil War re-enactment*.

Er zijn naar mijn mening drie verschillende argumenten die deze vragen kunnen beantwoorden. Ik zal hierbij vooral de interesse van *civil war re-enactors* naar historisch onderzoek naar voren laten komen. Ten tweede zal ik beargumenteren dat de deelname aan oorlogshandelingen of juist het ontbreken van oorlogservaring (echte dienstplicht of oorlog) een psychologische reden kan zijn om aan *re-enactment* te beginnen. Maar kan een '*boys will be boys*' argumentatie voldoende verklaring bieden? Dit tweede argument kan uiteraard ook betrokken worden op de vraag: kan een cultuurhistorisch kader verklaring bieden voor een fenomeen als *American Civil War re-enactment*? Bij deze laatste vraag zal ik ook trachten een verbinding te maken met het begrip nostalgie en hoe dit begrip werkt in de moderne Amerikaanse maatschappij.

Reenactment en historisch onderzoek

Eén van de belangrijkste redenen waarom mensen aan *American Civil War re-enactment* doen is hun interesse in deze periode. In de Verenigde Staten is 'hun' *Civil War* al decennialang een enorme groeiemarkt. In met name de noordoostelijke en zuidoostelijke staten zijn er in bijna elke zelfrespecte-

3 S. Foote, *The Civil War. A narrative. Part I Fort Sumter to Perryville* (New York 1986; 1e druk 1958) 651.

Afbeelding 1. Uniformen van de *Maryland Line*. Links een sergeant in het *Maryland* 1861-model *shelljacket* en *kepi* en rechts de auteur in het *Maryland* 1862-model (*second Richmond depot*) *shelljacket* en *kepi*.

rende stad historische festivals, *Civil War Round Tables*, culturele erfgoed verenigingen en uiteraard *re-enactors*. In de Verenigde Staten alleen al moeten er tussen de 30.000 en 40.000 *American Civil War re-enactors* zijn. Daarnaast verschijnen er elk jaar honderden titels over dit onderwerp naast de reeds 50.000 bestaande titels.⁴ Gezien deze cijfers kan niemand de Amerikanen verwijten geen aandacht te hebben voor hun eigen verleden.

Het historisch onderzoek van *re-enactors* heeft als doel om een zo authentiek mogelijke uitbeelding te maken van het soldatenleven in de Burgeroorlog. De meeste *re-enactors* zijn lid van een vereniging die een bepaald regiment uitbeelden dat bestaan heeft. Aan de hand van literatuur, antieke foto's, schilderijen en uiteraard onderlinge discussies proberen zij hun uniformen en het kampleven zo authentiek mogelijk te benaderen.⁵ Een voorbeeld hiervan is te zien op afbeelding 1. Tijdens een *re-enactment* weekend om de *Bull Run/First Manassas-campagne* van 1861 uit te beelden dienen de leden van het zuidelijke *Maryland* regiment het 1861-model (sterke gelijkenis met het *first Richmond depot*) *shelljacket* en *kepi* (hoofddeksel) aan te hebben, zoals de persoon links op de foto. De persoon rechts op de foto heeft het 1862-model (*second Richmond depot*) *shelljacket* en *kepi* aan dat vanaf 1862 tot 1865 gedragen werd, maar dus nog niet in 1861. De persoon rechts zou dus nog een 1861-model (*first Richmond depot*) *shelljacket* en *kepi* aan moeten schaffen om te voldoen aan de authenticiteit. In de *case study* aan het einde van dit artikel staat meer informatie over het historisch onderzoek naar het *Maryland* uniform.

- 4 R. Allred, 'Catharsis, Revision and Re-enactment: Negotiating the Meaning of the American Civil War', *Journal of American Culture* 19.4 (1996) 1-13, aldaar 1-2.
- 5 Literatuur als H. Woodhead ed., *Echoes of glory. Arms and equipment of the Confederacy* (Morristown NJ 1991) geven voor de *re-enactor* een waardevol en authentiek overzicht van de diverse uniformen, knopen, wapens en gebruiksvoorwerpen die tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog gebruikt werden.

Maar hoever wil je als *re-enactor* gaan? Tijdens een *re-enactment* van kapitein Cook's eerste reis met de *Endeavour* vroegen *re-enactors* zich af: 'How much eighteenth century is enough?' 'Were antimalarials and sunscreen crimes against history?'⁶ Sommige deelnemers vonden van wel, anderen weer niet. Mijn standpunt hierin is dat de eigen persoonlijke veiligheid nooit in gevaar mag komen tijdens het *re-enactment*. Een ongeluk kan het einde van het *re-enactment* betekenen voor jezelf maar ook voor anderen.

De authenticiteit van de uitbeelding geeft de *re-enactor* het gevoel even in het verleden te zijn. Het krachtige gevoel van historische evocatie valt zeker niet te ontkennen voor welke liefhebber van geschiedenis dan ook. Wel moet ik enkele kanttekeningen plaatsen bij een fenomeen als historische evocatie. Zoals Alexander Cook zegt in het wetenschappelijk filosofisch tijdschrift *Criticism*: 'We can never be Them'.⁷ Inderdaad, we kunnen nooit helemaal negentiende eeuwse soldaten zijn zoals E.J. Ellis. Inderdaad, een weekend *re-enacten* maakt van ons geen *Civil War*-soldaten.

Cook vervolgt zijn argumentatie en beweert dat liefde voor een bepaalde periode en historische objectiviteit niet meer met elkaar te verenigen zijn: 'In practice, moreover, it is extremely difficult to employ sympathy as a universal mode of engagement with the past'.⁸ Hier ben ik het niet eens met Cook. Juist het streven van *re-enactors* naar authenticiteit geeft een hoge graad van objectiviteit weer. Vanaf foto's, schilderijen en uit literatuur kan immers een hele duidelijke keuze gemaakt worden: wat kan wel en wat kan niet gebruikt worden? Deze sympathie en 'historische objectiviteit' hoeven elkaar niet uit te sluiten.⁹ Het is juist de sympathie van *re-enactors* voor een bepaalde periode die zorgt voor een zogenaamde hoogwaardige, kwalitatief correcte (historische objectieve) uitbeelding. Ook de Britse historicus John Tosh meent dat *re-enactment* vaak alleen de plezierige kant van het verleden laat zien: 'When the past is conserved or re-enacted for our entertainment, it is usually (though not invariably) presented in its most attractive light'.¹⁰ Echter, veel *re-enactors* proberen ook de minder plezierige kant van het verleden

6 V. Agnew, 'Introduction: What is Reenactment?', *Criticism* 46 (2004) 327-339, aldaar 332.

7 A. Cook, 'The Use and Abuse of Historical Reenactment: Thoughts on Recent Trends in Public History', *Criticism* 46 (2004) 487-496, aldaar 489. Het tijdschrift *Criticism* had in 2004 een themanummer (46) over *historical reenactment*.

8 Cook, *Criticism*, 490.

9 Aan een discussie over historische objectiviteit kan en wil ik mij met dit artikel niet wagen, vandaar dat de woorden tussen aanhalingstekens staan.

10 Tosh, *The pursuit of history*, 12.

uit te beelden. Immers, hout verzamelen, wacht lopen midden in de nacht en slapen in een tent zonder grondzeil is zeer authentiek maar zeker niet altijd even plezierig.

Een andere belangrijke reden om historisch onderzoek te doen voor het *American Civil War re-enactment* is dat lang overleden familieleden meegevochten hebben. De verhalen over de Burgeroorlog gaan van generatie op generatie over. Een ieder zou verwachten dat met het verloop van de tijd de interesse af zal nemen voor de verhalen van de voorvaderen, immers: *'relatively few Americans now alive once sat by the grandfather's knee to hear how the men of Pickett and Pettigrew held formation up the ridge at Gettysburg, or how dogwood bloomed white in the dark woods of Shiloh.'*¹¹ Maar blijkbaar is dat niet zo, de interesse neemt alleen maar toe (zie het begin van dit artikel). De Amerikaanse Burgeroorlog is geworden tot een *American heritage*, of je nu wel voorvaderen had die meevochten of niet: *'to be American is not... a matter of blood; it is a matter of an idea – and history is the image of that idea.'*¹²

Boys will be boys?

Ernest Hemingway zei eens tegen F. Scott Fitzgerald: *'The reason you are so sore you missed the war is because war is the best subject of all. It groups the maximum of material and speeds up the action and brings out all sorts of stuff that normally you have to wait a lifetime to get.'*¹³ Deze laatste had namelijk te laat dienst genomen in Eerste Wereldoorlog om nog iets van de gevechtshandelingen mee te krijgen. Volgens Hemingway komt er dus tijdens de oorlog in zeer korte tijd iets, blijkbaar onbeschrijflijks, in mensen naar boven; een bepaald gevoel waar je anders je hele leven op moet wachten. Maar wat is dat mythische gevoel dan?

Soldaten, zowel van de noordelijke als zuidelijke staten, beschrijven dit gevoel als een speciaal soort van kameraadschap die voor ons onbekend is: *'none of us were fond of war; but there had grown up between the boys an attachment for each other they had never had nor ever will have for any other body of men.'*¹⁴ Samen leed en ontbering delen kan uiteraard een

11 Allred, *Journal of American Culture*, 1.

12 Ibidem, 1.

13 D.G. Faust, 'We should grow too fond of it'. Why we love the Civil War', *Civil War History* 50.4 (2004) 378.

14 B. Catton, *This hallowed ground* (Kent 1998; 1e druk 1955) 399.

band scheppen. De zuidelijke generaal Robert E. Lee laat tijdens de slag bij Fredericksburg (11-13 december 1862) de volgende woorden vallen: *'It is well that war is so terrible, we should grow too fond of it'*.¹⁵ Lee bedoelt niet dat hij de verschrikkelijke oorlogshandelingen, geweld en leed zal missen, maar juist het soldatenleven; het vroege opstaan, de kameraadschap en het verschil uitmaken. Misschien trekt *re-enactors* het bovenstaande juist wel aan; een compleet ander leven leiden in het verleden dan in het heden.

Re-enactment en nostalgie

De eerste *American civil war re-enactments* werden georganiseerd in de jaren zestig van de twintigste eeuw.¹⁶ Dit is niet zo verwonderlijk, want in de eerste helft van de jaren zestig was het precies honderd jaar geleden dat de Amerikaanse burgeroorlog werd uitgevochten. Aan het ontstaan van het herleven en *re-enacten* van de Amerikaanse Burgeroorlog ligt dus een duidelijke herdenkingsdoel ten grondslag. Een andere reden voor deze plotselinge drang naar het *re-enacten* is dat er een gevoel van nostalgie is, in dit geval een gevoel naar een meer dramatische tijd waarin de toekomst van Verenigde Staten als natie en staat op het spel stond. Echter, nostalgie ontstaat niet zomaar: *'It works most strongly as a reaction to a sense of loss in the recent past, and it is therefore particularly characteristic of societies undergoing rapid change'*, meent Tosh.¹⁷ Uiteraard, *'rapid change'* genoeg in de jaren zestig, het ontstaan van *New Left*, de koude oorlog, de moord op de Kennedys, de *Civil Rights Movement*, studentenopstanden en de Vietnamoorlog.¹⁸

Veel Amerikanen zagen in de jaren zestig oude bekende normen en waarden vervagen en langzamerhand vervangen worden door een nieuw onbekend normen en waardenpatroon. Tosh vervolgt zijn uiteenzetting over nostalgie: *'There is nearly always regret or alarm at the passing of old ways and familiar landmarks'*.¹⁹ Zoals reeds gezegd, de *'old ways'* vervaagden in de turbulente jaren zestig. Met name in het conservatieve en diep religieuze Zuiden van de Verenigde Staten herleefde het *Lost Cause* gevoel sterk. Met

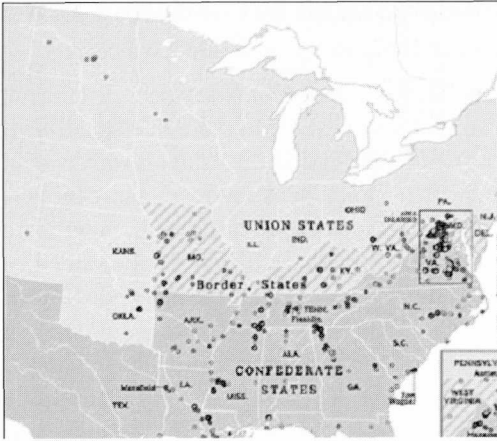
15 Faust, *Civil War History*, 368.

16 W.C. Davis, *The Civil War reenactors encyclopedia* (Guildford CT 2002) 19.

17 J. Tosh, *The pursuit of history* (Harlow 2000; 1e druk 1984) 12.

18 H. Beliën, 'Consensus en conflict. De moderne Amerikaanse historiografie', in: H. Beliën en G.J. van Setten ed., *Geschiedschrijving in de twintigste eeuw. Discussie zonder eind* (Amsterdam 2000; 1e druk 1991), 263-277 aldaar 267 ev.

19 Tosh, *The pursuit of history*, 12.

Afbeelding 2. Bedreigde slagvelden. Zie voor de kaart: <http://www.nationalgeographic.nl/> (archief. April 2005).

de Lost Cause wordt een gevoel van verlies van typische zuidelijke levensstijl, *The Cavalier South*, uitgedrukt. Na de Amerikaanse Burgeroorlog en de *Reconstruction* (1865-1877) zou deze typische zuidelijke levensstijl vernietigd zijn door de verfoeide *Yankees*. Deze *Lost Cause* cultus kwam al op in de jaren 1870-1880, maar zou haar hoogtepunt bereiken in de jaren zestig van de twintigste eeuw.²⁰

Opvallend is dat de grote publieke vraag naar het behoud van de voormalige slagvelden dan ook samenvalt met de opkomst van het *Lost Cause*-idee. Aan het einde van de negentiende eeuw begon de Amerikaanse overheid – op kleine schaal – met het in leven roepen van nationale parken (*National Battlefield Park*, *National Military Park*). Hierbij werden slechts kleine stukjes van de slagvelden beschermd tegen urbanisatie en suburbanisatie. In de twintigste eeuw zijn vele slagvelden verdwenen onder steden, winkelcentra en *fastfood*-restaurants (zie afbeelding 2). In de jaren tachtig werden er steeds meer pressiegroepen in het leven geroepen om de, steeds schaarser wordende, slagvelden te behouden als nationaal park. De voorzitter van *Civil War Preservation Trust*, James Lighthizer, schat dat er nog ongeveer tachtigduizend hectare in handen is van particulieren. Hiervan verdwijnt ongeveer vierduizend per jaar aan oprukkende bebouwing.²¹ Wanneer een groot gedeelte van een slagveld wordt gekocht van particulieren moet er over de invulling van het landschap nagedacht worden. Er moet een goede balans gevonden worden tussen restauratie van het landschap, educatieve doeleinden en het plaatsen van eventuele monumenten. Het behoeft waarschijnlijk weinig uitleg dat vooral bij deze laatste geschiedenis, herinnering en nostalgie door elkaar heen lopen.

20 Lees voor meer achtergrond over de zuidelijke identiteit het schitterende reisverslag van V.S. Naipaul, *A turn in the South* (New York 1989).

21 A. Goodheart, 'Getekend landschap. De slagvelden van de Amerikaanse Burgeroorlog', *National Geographic NL*.B. (April 2005) 66-89.

Casestudy: Historisch onderzoek en het uniform van de Maryland Line

Het eerste wat opvalt aan de uniformen van de Confederatie is de enorme diversiteit. Bij het uitbeelden van zuidelijke regimenten voor de *re-enactment* lijkt het alsof alles mag. Echter, schijn bedriegt; de diversiteit is wel degelijk onderhevig aan regels en voorschriften. Ook tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog waren de zuidelijke uniformen, ondanks de diversiteit, onderhevig aan Confederale overheidsregelgeving en/of voorschriften van de zuidelijke staten. Deze schijnbare diversiteit heeft vier oorzaken, die hieronder uiteen gezet worden.

Ten eerste, bestaat er in de Verenigde Staten, sinds de onafhankelijkheid, een traditie van een klein nationaal leger ondersteunt door de zogenaamde *state militia*. Deze *state militia* is een klein vrijwilligersleger bestaande uit mannelijke burgers van een deelstaat van de Verenigde Staten. De leden van de diverse compagnieën van de *state militia* bestonden vaak uit welgestelde mannen, met name in stedelijke gebieden (voor het Zuiden met name Maryland). Maar ook arbeidersvakverenigingen waren soms vertegenwoordigd in een compagnie.²² Ook moeten we niet vergeten dat naast een militaire functie de *state militia* toch vaak een politieke en sociale verenigingsfunctie hadden. Veel van de compagnieën hadden een eigen uniform. Wanneer de oorlog in 1861 uitbreekt verschijnen dan ook veel *militia* compagnieën in hun eigen uniform. Deze *militia*-uniformen variëren van Franse *zouaven*-stijl (oosters aandoende militaire mode ten tijde van de Krim-oorlog) en Schotse *Highlanders* tot het achttiende-eeuws *Continental Army* uniform.²³

Een tweede oorzaak is dat vele compagnieën en regimenten uit het Unie-leger getreden zijn bij de afscheiding van de zuidelijke staten in 1860-1861. Deze manschappen hebben allemaal nog hun blauwe Unie-uniform. Tijdens de *First Manassas-campagne* van juli 1861 verschijnen vele zuidelijke compagnieën en regimenten dan ook in hun blauwe Unie-uniform.

22 Zo had de *New Hampshire State Militia* (NHSM) een achttiende-eeuwse jas en als hoofddekseel een zogenaamde *coal scuttle* (kolen cap) wat kan aanduiden dat in de eerste helft van de negentiende eeuw veel mijnwerkers lid waren van één of meerdere compagnieën van de NHSM. Zie: W. C. Davis, *The Civil War Reenactors' Encyclopedia* (Guilford 2002) 213.

23 H. Woodhead ed., *Echoes of glory. Arms and equipment of the Confederacy* (Morristown NJ 1991) 81. Een *Continental Army uniform* is het uniform dat het Amerikaanse leger droeg tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog (1776-1781).

Dit veroorzaakte uiteraard veel verwarring bij zowel vriend als vijand.²⁴ De zuidelijke generaal Beauregard probeerde vlak voor de slag nog een systeem toe te passen met gekleurde armbanden en *kepi*-banden om het onderscheid duidelijk te maken. Dit plan mislukte omdat lang niet iedereen van de banden gebruik maakte.²⁵ Na de veldslag moesten veel zuidelijke ‘blauwe’ compagnieën en regimenten nog enkele maanden wachten op hun nieuwe grijze uniform.

De derde reden voor de diversiteit is de gebrekkige bevoorrading van de kledingfabrieken van de Confederatie. Ondanks dat er vanuit Richmond duidelijke uniformvoorschriften waren, bleek niet elke fabriek aan deze voorschriften te kunnen voldoen. De belangrijkste *uniform depots* waren gevestigd in Richmond (Virginia), Athens, Atlanta en Columbus (alle drie in Georgia). De uniformen moesten uit een grijze *frock coat* (lange jas) en licht blauwe broek bestaan. Veel *depots* gingen al in 1861 over tot het maken van de kortere *shell jackets*, om stof uit te sparen. Ook werden vaak de *shell jacket* en broek van één zelfde kleur stof gemaakt omdat die kleur net voorradig was. Zo werd het mogelijk dat het zelfde model uniform in diverse kleuren geproduceerd werd; (*light*) *grey*, *Richmond grey* (bijna zwart), *cadet grey* (blauw-grijs) en *butternut* (soort bruin) om maar een paar kleuren te noemen.²⁶

Tenslotte werd er veel wollen stof vanuit Engeland door de blokkade aangevoerd. Aan het einde van 1864 werden vanuit Ierland complete uniformen aangevoerd. Deze zogenaamde *Tait jackets*, genoemd naar de fabrikant Peter Tait, werden compleet met knopen door de blokkade aangevoerd als aanvulling op de eigen (slinkende) productie.²⁷ Deze importen hebben uiteraard ook bijgedragen tot de diversiteit in de uniformen van de Confederatie. Hieronder zal uiteengezet worden welke gevolgen de bovenstaande vier oorzaken hebben voor het *Maryland uniform* en de uitbeelding hiervan.

24 J.M. McPherson, *Battle Cry of Freedom. The Civil War Era* (New York 1988) 342-244.

25 Zie voor afbeeldingen van deze gekleurde armbanden en *kepi*-banden; Woodhead, *Echoes of glory*, 93.

26 Woodhead, *Echoes of glory*, 83-84.

27 Davis, *The Civil War Reenactors' Encyclopedia*, 137 en Woodhead, *Echoes of glory*, 119 (knopen) en 139 (*shelljacket*).

Het Maryland Guard uniform

De *Maryland Guard* is een van de hierboven besproken *state militia* met uiteraard een eigen ontworpen uniform zoals dat gedragen werd in de jaren 1850. Voor de *Maryland Guard* is dat een uniform gebaseerd op het Franse *zouaven* uniform. De Fransen vochten in dit oosters aandoende uniform tijdens de Krimoorlog (1853-1856). Dit *zouaven* uniform kan door de *re-enactor* gebruikt worden voor uitbeeldingen van de *Antebellum*-periode (de periode vóór de Burgeroorlog). Daarnaast kan dit uniform gedragen worden bij bijzondere gelegenheden, zoals bijvoorbeeld op een bal.

Het Maryland uniform in 1861

Zoals reeds hierboven gesteld moest, volgens de overheid in Richmond, het standaard uniform bestaan uit een grijze *frock coat*, een licht blauwe broek en een *kepi* in Franse stijl.²⁸ Wanneer de Marylanders uitgerust werden, was de *kepi* het enige wat aan de gestelde regels voldeed. In 1861 werden de Marylanders uitgerust met een uniform dat sterk lijkt op het zogenaamde *first Richmond depot*-model. Met dit uniform kregen de Marylanders een licht grijs *shell jacket* afgezet met zwarte banden bij de kraag en aan de epauletten (zie afbeelding 1). Het jasje had aan de voorkant zes kleine *Maryland state seal* (staatswapen) knopen. Ook de epauletten waren voorzien van deze kleine knopen. De broek bestond uit een zelfde kleur licht grijs afgezet met een zwarte bies. De *kepi* was ook van de zelfde kleur licht grijs en ook weer afgezet met een zwarte band.

Bij het uitbeelden van campagnes in 1861 is het gewenst om het hierboven beschreven *shell jacket* te dragen. De broek moet bij voorkeur een militaire (licht grijs en zwarte bies) zijn maar het kan ook een burgermodel zijn. De *kepi* kan eventueel vervangen worden door een gewone zwarte of bruine *slough hat*, een slappe vilten hoed, zonder emblemen of koorden. Sommige soldaten droegen aan het begin van de oorlog zogenaamde *state secession cockades*. Ook Marylanders hadden deze speldjes om hun loyaliteit aan de rechten van hun staat te tonen.²⁹ Deze blauwe rozetten zijn eenvoudig na te maken. Wel mochten deze versiersels enkel in 1861 gedragen worden. Deze rozetten dient men niet te verwarren met het zogenaamde *Maryland*

28 B.I. Wiley, *The life of Johnny Reb* (Baton Rouge LA en Londen 1996; eerste druk 1943) 108.

29 Woodhead, *Echoes of glory*, 93.

Cross, dat binnen de vereniging enkel uitgereikt wordt door officieren aan soldaten, bij wijze van onderscheiding.³⁰

Het Maryland uniform in 1862

In 1862 veranderde het uniform van de Marylanders. Het *first Richmond depot*-model werd vervangen door het *second Richmond depot*-model. De meeste soldaten waren na een jaar campagne vaak door hun eerste uniform heen gesleten. De kleur van het uniform veranderde van licht grijs naar *cadet grey* (zie afbeelding 1) en de zwarte banden verdwijnen. Ook komen er, in plaats van zes knopen, negen knopen. Deze knopen waren van het grotere *Maryland state seal*-model. Ook de epauletten werden met dit model knopen voorzien. De kleur van de *kepi* werd ook *cadet grey* met blauwe band om te benadrukken dat het om een infanterie afdeling ging. De broek werd ook *cadet grey* en zonder zwarte bies.

Ook voor het uitbeelden van 1862 campagnes geldt dat in elk geval het *second Richmond depot*-model *shell jacket* gedragen dient te worden. De broek kan een militaire (*cadet grey*) zijn of burgermodel en de *slough hat* kan ook weer in plaats van een *kepi*. De slijtage van broeken lag hoger dan die van jasjes of *kepi*'s, er werden dus ook veel burgerbroeken of buitgemaakte *Yankee* broeken gedragen. Voor de uitbeelding is het authentiek om te streven naar een goede balans tussen, ongeveer vijftig procent *cadet grey* broeken en vijftig procent burger- en *Yankee* broeken met een voorkeur voor burgermodellen.³¹

Het Maryland uniform in 1863-1864

In het voorjaar van 1863 was *The Army of Northern Virginia* zeer slecht bevoorraad.³² Aan alles, met name voedsel, was een groot gebrek. Na de overwinning bij Chancellorsville, van 1 tot 4 mei, wist Lee zijn leger beter te bevoorraden. Wanneer Lee de rivier de Potomac oversteekt en Maryland binnenvalt (of bevrijdt) zijn de manschappen beter uitgerust en gevoed. Na anderhalf jaar oorlog zijn er veel veteranen bij gekomen in de zuidelijke legers, dit heeft ook consequenties voor het gebruik van het uniform.

30 Voor afbeeldingen zie: Ibidem, 95

31 Gebaseerd op de tekst van Jan Molhuysen, *Alternatieve uniformen voor de VMLH civil war werkgroep*.

32 McPherson, *Battle cry of freedom*, 638.

Veel veteranen hadden hun *kepi* veruuld voor een *slough hat*, welke betere bescherming bood tegen de hete zon en harde regen.

Ook hebben sommige veteranen hun nauw sluitende en korte *shelljacket* veruuld voor het meer comfortabeler zittende *sack coat*. Een *sack coat* is een eenvoudig jasje dat net over de heupen heen valt. Naast het produceren van *shell jackets* maakten veel zuidelijke depots af en toe ook partijen *sack coats*. Daarnaast kregen veel soldaten deze jasjes van huis mee, of van burger- en staatsorganisaties die kleding maakten voor hun jongens in het veld.³³ Deze jasjes zijn gebaseerd op een eenvoudig burgermodel dat sinds de jaren 1840 bedragen werd. Ze hebben vier knopen, een grote binnenzak of één of twee zakken aan de buitenkant.³⁴

Voor het uitbeelden van campagnes in de jaren 1863 en 1864 kan dus ook gekozen worden voor een *sack coat* in plaats van een *shell jacket*. Daarnaast geldt natuurlijk nog steeds het *cadet grey second Richmond depot model shell jacket* met bijpassende *kepi* en broek. Ook kunnen militaire, burger- en *Yankee* broeken gedragen worden; echter, volgens de zogenaamde *fifty-fifty* regel, zoals hierboven uiteen gezet is.

Het Maryland uniform in 1865

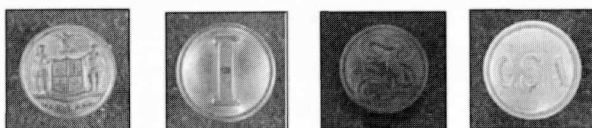
Aan het einde van het jaar 1864 komen de zogenaamde *Tait jackets* beschikbaar voor de zuidelijke soldaten. Deze jasjes werden, compleet met knopen, door de blokkade aangevoerd vanuit Ierland. Het grootste verschil met de *shell jackets* van lokaal fabrikaat is dat de rug uit drie delen bestaat in plaats van de gebruikelijke vier delen.

Voor de uitbeelding van 1865 campagnes kan er dus ook gekozen worden voor het dragen van een *Tait jacket*. De kleur hoeft in principe geen probleem te zijn, alle *Tait jackets* die ons bekend zijn, zijn in *cadet grey* uitgevoerd. Een goede handelaar zou dus *Tait jackets* automatisch in deze kleur moeten leveren, maar let evenwel goed op de juiste hoeveelheid en het type knopen: op *Tait jackets* zitten acht luxueuze uitgevoerde 'I'-knopen.³⁵ Naast de mogelijkheid voor het dragen van een *Tait jacket* gelden natuurlijk ook weer de kleding conventies van de campagnes van 1862, 1863 en

33 Wiley, *The life of Johnny Reb*, 109 en de afbeelding naast pagina 110.

34 Zie: Woodhead, *Echoes of glory*, 138 voor een afbeelding van *sack coats* zoals ze gedragen werden door zuidelijke soldaten.

35 Zie: Woodhead, *Echoes of glory*, 119 voor een afbeelding van het juiste type knopen.

Afbeelding 3. Knopen van de *Maryland Line*. Van links naar rechts: *Maryland State seal*, Infanterie knoop, *Peter Tait* knoop, CSA knoop.

1864. Ook blijven de conventies voor hoofddeksels en broeken gelijk zoals hierboven uiteen gezet is.

De knopen op het uniform

In de legers van de Confederatie zijn er vele knopen in omloop geweest. Elke staat van de Confederatie sloeg zijn eigen knopen. Ook hadden veel staten hier nog diverse modellen van geproduceerd.³⁶ Van het *Maryland state seal*-model bestaat er maar één model in een grote en kleine uitvoering (zie afbeelding 3). De kleine knopen horen op het *first Richmond depot-model cursief*. Ook kunnen de kleine knopen op een militair vest bevestigd worden. De grote *Maryland state seal* knopen horen bij het *shell jacket* van het *second Richmond depot*-model.

Naast de *state seal* knopen werden er door de overheid in Richmond ook nog diverse knopen uitgegeven. Op deze knopen staat een grote 'I' voor infanterie, een 'C' voor cavalerie, een 'A' voor artillerie en een 'E' voor de *engineers* (genie). De grote 'I' knopen zouden eventueel ook op het *second Richmond depot*-model *shell jacket* kunnen. Let er wel op dat de knopen voorzien zijn van een zogenaamde Romeinse 'I' en geen luxueuze 'I' uitgevoerd in Gothisch schrift, deze laatste horen namelijk op *Tait jackets*. Kleine 'I' knopen kunnen weer op het militair vest.

Knopen, zowel groot als klein, met de opdruk CSA (*Confederate States of America*) kunnen niet in 1861 en 1862 gedragen worden op het *second Richmond depot*-model *shell jacket*. Pas vanaf 1863 werden deze knopen gebruikt. Kort samengevat, wanneer er een *Maryland state seal*-model of een Romeinse 'I'-model knoop gebruikt wordt dan zit de *re-enactor* altijd goed.

36 Voor een goed overzicht van knopen gebruikt in de Confederatie, zie onder andere: Woodhead, *Echoes of glory* en Davis, *The Civil War Reenactors' Encyclopedia*.

Conclusie

Om terug te komen op de vraag, 'waarom doen mensen dit en wat trekt ze er in aan?', kan ik kort en bondig zijn: de meeste deelnemers hebben een grote interesse voor geschiedenis. Het kan zijn dat mensen een persoonlijke band hebben met de Amerikaanse Burgeroorlog, omdat bijvoorbeeld een ver familielid meegevochten heeft. Bovendien biedt de hobby genoeg tijd en ruimte om onderzoek te verrichten naar het verloop van de veldslagen, het leven van de soldaten, het maken van het materiaal voor de *re-enactment* campagnes. In de *casestudy* laat ik dan ook zien dat er gedegen historisch onderzoek aan te pas komt om bijvoorbeeld de 'biografie' van een uniform tot stand te laten komen.

Een andere reden kan zijn dat mensen willen 'voelen', 'meemaken', wat de soldaten meegemaakt hadden in, wat nog altijd geldt als, het grootste trauma in de Amerikaanse geschiedenis. Dit sluit nauw aan bij het begrip nostalgie, zoals dat in dit artikel toegepast is. Vervagende normen en waarden in de turbulente jaren zestig en een steeds verdere afbraak van geschiedenis (de bedreigde slagvelden) zorgden voor een toename van de interesse in de geschiedenis van de Amerikaanse Burgeroorlog. *Historical re-enactment* verbindt de deelnemers in het heden met hun voorvaderen uit het verleden. Op deze wijze zien we een duidelijke verschuiving in de functie van de Amerikaanse Burgeroorlog. Van historische gebeurtenis is de Burgeroorlog geworden tot Amerikaanse cultuur: *American Heritage*.